

Ikke si det til noen Randi Crott og Lillian Crott Berthung

Dypt bak fiendens linjer er noen ganger det tryggeste stedet man kan oppholde seg. Helmut Crott tjenestegjør som Wehrmacht-soldat i Harstad under andre verdenskrig. Men bak den tyske uniformen bærer han på en hemmelighet som kan koste ham og familien livet: Helmut er halvt jødisk. Lillian Berthung er i begynnelsen av tyveårene når hun i 1942 møter Helmut i hjembyen Harstad. Av hensyn til familiens sikkerhet får han Lillian til å sverge å ikke si det til noen.

Fortielser : Min jødiske familiehistorie Monica Csango

I denne historien ser vi hvordan en families tap nedarves i generasjoner og skaper savn og sorg.

Monica Csango er en av 1500 jøder i Norge. I hennes barndom ble det jødiske knapt nevnt. Som voksen begynte hun å undersøke sin egen families bakgrunn. Det hun fant var en dramatisk og tung historie.

I denne gripende og personlige beretningen beskriver Csango sin barndom og forholdet til faren. Vi møter hennes ungarsk-jødiske farfar, som forsvinner på mystisk vis under andre verdenskrig og farmoren som sitter knust tilbake.

Det angår også deg Arnold Jacoby

Dette er den gripende historien til norsk-jødiske Herman Sachnowitz, som sammen med sin far og sju søsken ble sendt til Auschwitz under den annen verdenskrig. Hermans far og de tre søstrene ble gasset i hjel ved ankomsten til leiren, mens Herman og de fire brødrene hans klamret seg fast til livet, så lenge som mulig. Herman sto snart alene tilbake av en familie på ni. Han bestemte seg da: Han skulle tilbake til Norge. Han skulle overleve. Her er hans dramatiske historie, skrevet av forfatteren Arnold Jacoby gjennom mange års samtaler med Herman Sachnowitz.

Kathe, alltid vært i Norge Espen Søybe

Samvittighetsfullt har 15-årige Kathe Lasnik, elev ved Fagerborg skole, med skråstilt skjønnskrift svart på «Spørreskjema for jøder i Norge».

Under rubrikken «Når kom De til Norge?» har hun skrevet: «Alltid vært i Norge». Skjemaet er datert 16. november 1942. Ti dager etter føres hun, faren, moren og en søster om bord på troppetransportskipet «Donau» sammen med 532 andre jøder. Hun ble drept i konsentrasjonsleiren Auschwitz-Birkenau.

Utarbeidet av Sølvsberget for bibliotekene i Rogaland. Få flere lesetips på ditt bibliotek eller solvsberget.no/lesetips

Sølvsberget

BIBLIOTEK OG KULTURHUS

Hele Rogaland leser

ARNE VESTBØ

ØVERST PÅ NAZISTENES LISTE

Bøker om jødeforfølgelsen for voksne

Sølvsberget

BIBLIOTEK OG KULTURHUS

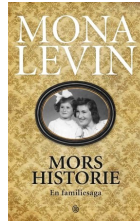
Den største forbrytelsen Marte Michelet

På begynnelsen av 1900-tallet kommer det unge jødiske ekteparet Benzel og Sara Braude til Kristiania. De slår seg ned på Grünerløkka og får fire barn: syersken Helene, kommunisten Isak, skuespillerspiren Harry og bokseren Charles. På en annen kant av byen vokser Stian Bech jr. opp. Han er sønn av en antisemittisk høyesterettsadvokat og sliter med å leve opp til omgivelsenes forventninger. Krigen skal gi Bech jr. nye muligheter. En kald februardag i 1941 kommer Wilhelm Wagner fra sikkerhetspolitiet i Berlin til Oslo for å kartlegge alle jøder i Norge. På hvert sitt vis flettes alle disse skjebnene inn i nazismens fanatiske utryddelsesprosjekt.

Kvinnelige tidsvitner : Fortellinger fra Holocaust Jacob Lothe (red.)

I *Kvinnelige tidsvitner. Fortellinger fra Holocaust* forteller ti jødiske kvinner om sine grusomme erfaringer fra Auschwitz, Theresienstadt, Bergen-Belsen og andre av nazistenes fangeleirer. Omgitt av soldater, hunder og elektriske gjerder hadde de unge jentene et felles mål: å overleve. I boken forteller tidsvitnene om fornedrelse, sult og fortvilelse. Men her finnes også historier om verdighet, samhold og håp. Hver skjebnefortelling er unik, til sammen framviser de en ukuelig livsvilje og en påfallende mangel på bitterhet.

Mors historie Mona Levin

Med blick for store og små detaljer forteller Mona Levin om sin jødiske familie og deres liv fra Litauen til Oslo. Hun forteller om den sterke kjærlighetshistorien mellom Solveig og Robert Levin. Men i Europa vinner jødehatet terreng, og snart kommer krigen til Norge. I 1942 må Solveig ta med seg den lille datteren og flykte til Sverige. De har mistet alt: eiendom, innbo og borgerrettigheter. Robert Levin har måttet gå i dekning, og Solveig vet ikke om hun noensinne vil få se sin mann igjen.

Falskmyntner i Sachsenhausen Moritz Nachtstern og Ragnar Arntzen

I 1940 igangsatte nazistene et hemmelig prosjekt. Fra rekkene av menn på vei inn i gasskamrene, ble typografer og trykkere plukket ut. De ble overført til den strengt avsondrede blokk 19 i Sachsenhausen. Fangene fikk en overveldende oppgave: De skulle produsere falske britiske pengesedler til en verdi av flere hundre millioner. Sedlene skulle så slippes fra fly over London, for å knuse verdensøkonomien. En av typografene som ble plukket ut, var den jødiske Oslo-gutten Moritz Nachtstern. I denne boken forteller han sin rystende historie, men også om den intense spenningen: De skulle produsere fremragende falsknerier, men ikke så fort at arbeidet deres ble overflødig...

Jøder og politi i Stavanger Kjersti Dybvig

Etter at alle jødene i Stavanger ble arrestert av byens politi i 1942, ble de slettet fra historien. På tross av at de fleste hadde bodd der i tretti år, og var sterkt til stede i lokalmiljøet, la ettertiden et lokk over deres eksistens. Deres liv og virke ble glemt, og de forsvant inn i den anonyme gruppen av "jøder som ble drept av tyskerne", uten noen form for lokal forankring. Hvordan kunne det skje? Kjersti Dybvig lar dem nå tre frem med sine individuelle historier – og tragedier. Forfatteren viser klart hvordan utbredte oppfatninger om jøders menneskeverd spilte inn når de ble arrestert og deportert. Antisemittismen og antijudaismen i lokalmiljøet kommer sterkt til syne, ikke minst i de religiøse miljøene og det lokale politiet.

Herman Beckers krig Frode Sæland

Herman Hirsch Becker ble født 30. juli 1920 på Bryne. Foreldrene var russiske jøder som innvandret til Norge under første verdenskrig. Herman fikk en god oppvekst i industribyen Stavanger og utviklet seg til å bli en meget habil fiolinist. Etter middelskole og handelsgymnasium arbeidet han som ekspeditør i farens urmakerforretning. Alle hans framtidshåp ble stanset av krig og okkupasjon. Herman gjør et bevisst valg: I august 1941 flykter han sammen med åtte unge menn til Storbritannia for å melde seg til tjeneste i flyvåpenet.